Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisori netrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etaginlu I.: pe unŭ anu 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 103. **Braşovŭ, Luni, Marţi, 10 (22) Maiu** **1888.**

Braşovŭ, 9 Maiu st. v. 1888.

Nimicŭ nu dovedesce mai multŭ incordarea cea mare a situaţiunei generale ca atitudinea, ce-o observă de unŭ timpŭ încóce pressa germană faţă cu monarchia nóstră.

Diarele de tóte culorile din Germania află de lipsă a accentua din timpŭ în timpŭ datoria ce o are Austro-Ungaria, în urma alianţei ce a încheiat'o cu Germania, de a se pregăti pentru resboiu, de a-şi concentra şi întări mereu forţele armate.

Ingrijirea cea mare pentru tăria şi unitatea armatei puterei aliate a îndemnatŭ pe unele organe de frunte germane a se ocupa şi de stările dinăuntru ale monarchiei habsburgice, discutândŭ cu deamĕruntulŭ influinţa ce o potŭ avé ele asupra organisaţiunei unitare a armatei imperiale.

Cetitorii noştri îşi vorŭ aduce aminte de articulii diarului „Kreuzzeitung“, carĭ au fostŭ produsŭ atâta sânge rĕu între Ungurĭ. Idea conducĕtóre a acestorŭ articulĭ era că prin nisuinţele Ungurilorŭ de a se separa de Austria şi prin regimulŭ parlamentarŭ arbitrarŭ din Pesta, care prigonesce naţionalitătile nemaghiare, sĕ slăbesce influinţa monarchică şi se slăbescŭ şi legăturile de unitate ale armatei împĕrătescĭ.

In dilele aceste veni unŭ altŭ diarŭ germanŭ de nuanţă liberală şi critică stările din Austria, totŭ din punctŭ de vedere alŭ desvoltării unitare a armatei imperiale.

Intr'unŭ articulŭ intitulatŭ: „armata şi naţionalitătile în Austria“, esprimă „Vossische Zeitung“ temerea ca nu cumva prin nisuinţele naţionale ale diferitelorŭ popóre din Austria sĕ se aducă scădere organisaţiunei unitare a armatei împĕrătescĭ. Şi étă cum îşi esplică ea acéstă temere:

Aprópe întrégă pressă germană, dice „Vossische Ztg“., îşi suprimă compătimirea ce o are pentru starea strimtorată a conaţionalilorŭ de dincolo de hotarele negru-galbene, numai spre a nu provoca aparinţa unui amestecŭ în afacerile interne austriace. Dér într'unŭ punctŭ pressa germană are causă de-a urmări cu atenţiune cele ce se petrecŭ în Austria, în ce privesce adecă armata. Alianţa nóstră se întemeiază pe destoinicia de luptă a ambelorŭ state. Decă acésta se slăbesce la unulŭ din ele, celuilaltŭ trebue sĕ-i fiă alianţa numai spre greutate.

Vorbindŭ apoi de destoinicia armatei austriace „Vossische Ztg.“ dice, că cu tóte desastrele dela 1859 şi 1866 armata acésta a rĕmasŭ una din cele mai escelente. Dér ceea ce o ţine strînsŭ legată şi unită este limba ei de serviciu germană şi instrucţiunea unitară. In timpulŭ mai nou însĕ totŭ mai multŭ se impune întrebarea, că óre nisuinţele, naţionale ce suntŭ mereu în crescere, şi influinţa lorŭ asupra şcólei nu ameninţă a nimicĭ vechea legătură.

„Vossische Ztg.“ citéză nisce date statistice dintr'o vorbire a unui deputatŭ nemţŭ din Viena, după carĭ cunoscinţa limbei germane scade totŭ mai multŭ la voluntarii, aspiranţii de oficerĭ şi funcţionarii de intendenţă ai armatei austriace, şi dice, că o armată ai căreia membrii nu se potŭ înţelege întreolaltă „nu se va puté bucura de-o încredere necondiţionată.“ In fine întrebă decă nu cumva cei chiămaţĭ au intenţiunea de a împărţi armata în corpurĭ germane, cehice, maghiare slovene, polone şi croate? Austria şi-ar perde în mare gradŭ destoinicia de a fi aliata Germaniei, décă armata ei dintr'o „armată de poporŭ“ ar deveni o „armată de popóre.“

N'a fostŭ destulŭ însĕ cu atâta, ci raportorulŭ numitei foi mai trage la îndoielă si energia şi consciinţa de putere a aliatului austro-ungarŭ, susţiindŭ că opiniunea publică din monarchiă se teme de urmările unui resboiu şi este cu totulŭ desperată din causa nouĕlorŭ sarcine ce se impunŭ de necesitatea pregătirilorŭ militare.

In contra imputării, că îi lipsesce curagiulŭ, ia în apĕrare poporaţiunea monarchiei nóstre organul semi-oficios berlinesŭ „Post“, dér nu întârdiă a-i reaminti îndatoririle, ce i le impune alianţa încheiată cu Germania.

Este, dice „Post“, o datoriă a Austro-Ungariei de a se pregăti pentru rĕsboiu şi de a se întări mereu. Germanii au dreptulŭ a aştepta dela ea sĕ satisfacă acestei datorii, căcĭ şi dênşii sêmtŭ greu îndatoririle ce li suntŭ impuse de *casus foederis* faţă cu Austro-Ungaria şi carĭ îi silescŭ aşi încorda forţele militare mai multŭ decâtŭ s'ar pretinde numai pentru siguranţa propriă a Germaniei. „Germania stă cu arma la piciorŭ şi aştéptă acelaşĭ lucru dela Austro-Ungaria: a te plânge câtŭ de greu este sĕ stai în acésta posiţiune însémnă a arăta lipsă de putere şi de vênjosiă“.

Dér şi celelalte diare din Germania se ocupă mereu şi cu multă îngrijire de armata Austro-Ungariei. Odată dojenescŭ pe aliaţĭ sĕ fiă mai energicĭ în luarea mĕsurilorŭ de pregătire, altădată îi îmbărbătéză, şi se silescŭ a rĕspândi indoielile asupra valórei şi forţii armatei austro-ungare.

Se pare că a avutŭ dreptate diarulŭ vienesŭ, care a disŭ că provocările pressei germane ca sĕ se dea atenţiune armatei austriace suntŭ unŭ semnŭ, că încercările politicei germane de a se pune pe piciorŭ de amiciţiă cu Rusia nu voiescŭ sĕ rĕuşéscă.

Noi mai adaugemŭ, că acéstă deosebită îngrijire a pressei germane pentru tăria armatei austroungare şi pentru grabnica complectare a pregătirilorŭ de rĕsboiu, este o dovadă, că situaţiunea generală în adevĕrŭ a luatŭ unŭ caracterŭ câtŭ se póte de seriosŭ şi ameninţătorŭ, aşa că în fiăcare di ne putemŭ aştepta la o isbucnire.

APELŬ

cătră toţi alegĕtorii de partidulŭ naţionalŭ română din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeşului.

Precum Vĕ este cunoscutŭ, dieta ţĕrii a escrisŭ înc'odată alegere de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ nostru electoralŭ pentru periodulŭ presentŭ alŭ legislaţiunei.

Acéstă alegere este pusă pe diua de Sâmbătă în 14 (26) Maiu a. c.

Dorinţa demnilorŭ noştri deputaţĭ de până acuma, şi cu deosebire dorinţa multŭ meritatului nostru conducĕtorŭ, a d-nului generalŭ **Traianŭ Doda**, dorinţa inteligenţei nóstre este, ca sĕ mai facem şi acésta a treia alegere; sĕ ne împlinimŭ cu scumpĕtate datorinţa nóstră de bunĭ şi credincioşĭ cetăţenĭ ai patriei, şi sĕ ne păstrămŭ cu sânţeniă onórea cercului nostru electoralŭ.

Decă la alegerile de până acuma am doveditŭ, că suntemŭ la înălţimea chemării nóstre; decă prin ţinuta nóstră amŭ făcutŭ, ca toţi Românii din patriă sĕ privéscă cu fală la noi: atuncĭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ trebue sĕ ne încordămŭ acumd tóte puterile nóstre, ca sĕ dovedimŭ şi de astădată în faţa lumii, că ne iubimŭ patria; că apĕrămŭ cu totă resoluţia adevĕratele ei interese; că ne scimŭ preţui ca patrioţĭ şi ca Românĭ adevĕraţĭ; că păstrându-ne individualitatea nóstră naţională, nisuimŭ din totă inima a trăi în pace şi în bună înţelegere cu toţĭ concetăţenii din dulcea nóstră patriă.

Alegĕtorilorŭ!

In trecutŭ n'am întreprinsŭ nimicu fără scirea şi învoirea D-Vostră; aşa vomŭ face şi acuma: ne vomŭ aduna în preséra de alegere, ne vomŭ sfătui frăţesce şi vom candida de deputatŭ alŭ nostru pe acela, pe carele mintea şi inima nóstră ni-lŭ va arăta vrednicŭ de încrederea nóstră a tuturora

Inc'odată Vĕ rugăm, *veniţi cu toţii la Caransebeşŭ la alegere pe diua de Sâmbătă în 14 (26) Maiu a. c.* sĕ facemŭ o alegere, carea sĕ arate, că suntemŭ patrioţĭ şi Românĭ vrednicĭ de stima de până acuma.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

14

Din vieţa şi scrierile lui

Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

(Fine.)

X.

Catastrofa grozavă ce l'a ajunsŭ pe Lenau şi dimpreună cu elŭ pe o înaltă societate de femei şi bărbaţĭ, a trebuitŭ sĕ stîrnéscă pretutindenĭ compătimire şi întrebarea cum şi din ce causă s'a întêmplatŭ acestŭ grozavŭ incidentŭ, şi în ce anume şi-ar puté afla esplicare acéstă tragică sórte ce l'a ajunsŭ pe nenorocitulŭ poetŭ, care voia sĕ caute aşa de clarŭ chiar şi simţirile cele mai ascunse ale omului. Incă şi adi, aprópe după patru decenii, abia ne putemŭ esplica şi încă numai în parte lucrulŭ acesta. Nĭ-arŭ fi uşorŭ sĕ ne îndestulimŭ în căutarea nenorocirei lui cu imprejurarea, că pierdêndu-şi echilibrulŭ spiritualŭ din causa multelorŭ grijĭ ale vieţii, ale resboiului ce s'a desfăşuratŭ în mintea lui între religiune şi apostasiă, elŭ ar fi rĕmasŭ învinsŭ dreptŭ jertfa multorŭ lupte sufletescĭ. Dér acésta nu e destulŭ, fiind-că din cele din urmă ale sale se vede destulŭ de clarŭ, cum şi-a sciutŭ elŭ domina pasiunile şi înclinările revoluţiei spiritului, şi că celŭ puţinŭ în parte elŭ şi-a putută învinge dujmanii sĕi interni. Er aceea, că în „Don Juan“ a urmăritŭ o direcţiă forte sentimentală, nu arată altceva decâtŭ că simţirile lui înecate şi reţinute până la începerea acestei lucrări, acum au trebuitŭ sĕ isbucnéscă. Dér deşi nu putemŭ dice, că luptele sufletescĭ au fostŭ singurele pricinuitóre ale nebuniei sale, totuşĭ nu putemŭ nega, că ele şi-au avutŭ partea lorŭ însemnată la acéstă catastrofă. Că în ce constau aceste lupte uriaşe, sperămŭ că vomŭ arăta cu ocasiunea recensiunei operelorŭ sale mai marĭ. E naturalŭ, că după atâtea clătinărĭ continue în fine îşĭ îngropă orĭ-ce linişte sufletéscă şi totă basa firéscă a spiritului. Decă la acestea vomŭ mai adauge şi înclinarea lui firéscă spre melancoliă, atuncĭ lesne ne putemŭ esplica pricina fundamentală a nenorocirei sale. Lenau însĕ era ca şi predestinatŭ spre tóte, şi încă nu numai sĕ guste orĭce amărăciune, ci ca sĕ goléscă pocalulŭ amarului până'n fundŭ. Acestora li-au succedatŭ amăgirile ce le întêmpina adesea, căcĭ trebuie sĕ scimŭ, că elŭ când simţia iubire pentru o femeiă, atuncĭ cu trupŭ cu sufletŭ devenia robulŭ suferinţelorŭ.

Scimŭ prin câte a trecutŭ Lenau, cunóscemŭ nenoroculŭ dragostelorŭ sale, neajunsurile călĕtoriilorŭ, casurile de bólă şi alte miserii ce le-a întêmpinatŭ, tóte acestea au contribuitŭ ca morositatea lui sĕ créscă forte tare.

Atuncĭ scrise elŭ „Blick in den Strom“, penultima lui poesiă. E posibilŭ, că totŭ cam pe atuncĭ a scrisŭ ultimele versurĭ, carĭ cuprindŭ în miniatură întréga sa vieţă, intitulate „Eitel nichts“. Cuprinsulŭ e următorulŭ: „Totŭ este vanŭ şi nimica orĭ unde privescŭ: vieţa de multe orĭ este o călĕtoriă povestită, o vênătóre zadarnică, în decursulŭ drumului însĕ ne pierdemŭ puterea. Ah, decă omulŭ ar puté ajunge la scopulŭ sĕu ultimŭ pămêntescŭ totŭ cu aceeaşĭ tînĕră figură a juneţii, atuncĭ asupra acestui jocŭ amŭ puté celŭ puţinŭ rîde. Dér o putere necunoscută ne duce pe noi din óră'n óră; suntemŭ asemenea ulciorului, care se crapă la fântână şi alŭ cărui conţinutŭ picură pe drumŭ; acum e golŭ, cine ar mai bea din elŭ? Elŭ se aruncă între hârburĭ“.

De aicĭ înainte vieţa i-se părea o vanitate, o nimicnicia. Inima şi mintea lui nu puteau sĕ resiste gândurilorŭ înfricoşate ce năvăleau asupra lui ca valurile Niagarei, aşa încâtŭ elŭ în curêndŭ trebui sĕ devină victima lorŭ cea mai de compătimitŭ. Şi cu tóte acestea starea lui Lenau celŭ puţinŭ în primele lunĭ nu era desperată. Intelnirea cu cumnatul sĕu Schurz dela 22 Octomvre s'a petrecutŭ în modŭ ciustitŭ. Cuvintele lui de multe orĭ erau nepricepute. Ei s'au preumblatŭ prin grădină şi Lenau a rîsŭ de câteva orĭ ca omulŭ cu mintea întrégă. In 5 Noemvre Schurz de nou îlŭ cercetă şi-lŭ află în voiă bună. A cerutŭ

Nicĭ unulŭ să nu lipsescă dela implinirea datorinţeĭ sale cetăţenescĭ. Impliniţi-vĕ acéstă datorinţă cu sânţeniă şi Dumnedeulŭ străbunilorŭ noştri, care nu ne-a părăsitŭ nicĭ odată, ne va ajuta şi acuma.

Caransebeşŭ, în 4 (16 Maiu 1888.

In numele şi din însărcinarea comitetului electoralŭ:

Mihaiu Popoviciu, m. p. preşed. **Ioanŭ Bartolomeiu**, m. p. v.-preş.

Ioanŭ Ionaşiu, m. p. notarŭ. **Patriciu Drăgălină**, m. p. notarŭ.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Şedinţa III, ţinută la 3 (15) Maiu a. c.

Presidiulŭ presenteză următórele rugărĭ:

a) a comitetului parochialŭ din Nadăşulŭ săsescŭ, pentru acordarea unui ajutorŭ din fondurile archidiecesane; *b)* a comit. par. din Aţĕlŭ, pentru acordarea unui ajutorŭ de 200 fl.; *c)* a preotului Davidŭ Rusu din Şieulŭ mare, pentru o remuneraţiune anuală, pentru catechisarea la şcóla de statŭ de acolo; *d)* a învĕţătorului Ioanŭ Bota din Cetea pentru unŭ ajutorŭ de 80 fl.; *e)* a învĕţătoriului Mateiu Radu din Mesterhaza, pentru unŭ ajutorŭ; *f)* a preotesei vĕduve Elisabeta Fulea, pentru unŭ ajutorŭ din fondurile archidiecesane şi *g)* a elevului de pedagogia din cursulŭ alŭ III Nicolau Rusu, pentru a i-se ierta din tacsa seminarială 60 fl. Tóte se transpunŭ comisiunei petiţionare.

Urmeză la ordinea dilei raportulŭ comisiunei verificătóre, care prin raportorul sĕu propune spre verificare alegerea mai multorŭ deputaţĭ. Se verifică.

Comisiunea verificătóre propune a se decide, că protestele contra alegerilorŭ suntŭ a se înainta în terminŭ de 10 dile la cons. archidiecesanŭ. Se transpune comisiunei organisătóre.

Şedinţa a IV-a, ţinută la 4 (16) Maiu anulŭ c.

Presidiulŭ presenteză petiţiunile următóre: *a)* rugarea comitetului parochial din comuna Feredeu, pentru unŭ ajutorŭ de 200 fl.: *b)* rugarea comunei Agostin, pentru incorporarea la protopopiatulŭ Cohalmului: *c)* rugarea parochului Iosifŭ Micu din Feldióră pentru acordarea unui ajutorŭ anualŭ de 100 fl., *d)* rugarea preotesei vĕduve din Preşmer Ana Fraţeşŭ, pentru unŭ ajutorŭ şi *e)* plânsorea preotului Mihailŭ Contes, din Câmpenĭ, în causa eserciării drepturilorŭ ca preotŭ. Tóte petiţiunile se predau comisiunei verificătóre.

Situaţiunea din afară.

Scirĭ fórte îngrijitóre sosescŭ din Berlinŭ. „Nordd. Allg. Ztg.“ anunţă, precum ni s'a comunicatŭ şi nouĕ prin telegramă, că Germania e pe drumŭ de a lua represalii în contra Franciei, înăsprindŭ dispositiunile privitóre la comunicaţiunea dela graniţă. Causa este, precum se scie, împedecarea unorŭ călĕtorĭ germanĭ de cătrŭ autorităţile franceze de a trece graniţa.

Totodată se vorbesce mereu şi de represalii economice ce se vorŭ lua în contra Rusiei. E vorba de a se opri închiderea graniţei germane pentru cerealele rusescĭ şi oprirea întroducerei de nouĕ valorĭ rusescĭ. „Vossische Ztg“. dice, că lumea comercială din Berlinŭ e fórte îngrijată din causa acestorŭ mĕsurĭ economice, cu care se ameninţă Rusia. Ruşii s'au şi pregătitŭ de a rĕspunde la aceste mĕsurĭ prin întroducerea de taxe vamale prohibitive la graniţă pentru importulŭ din Germania şi prin restrîngerea drepturilorŭ Germanilorŭ carĭ locuescŭ în Rusia.

In Berlinŭ este o mare mişcare, mai alesŭ din causa ameninţărilorŭ ce le-a îndreptatŭ organulŭ lui Bismarck în contra Franciei. Situaţiunea politică se consideră a fi adĭ şi mai nefavorabilă ca până acum. Organulŭ cancelarului mai accentueză şi înăsprirea cestiunii orientului.

O surprindere durerósă.

Primimŭ din Bucurescĭ o corespondenţă care dă espresiune legitimei indignărĭ, ce a cuprinsŭ pe fraţii noştri trecuţĭ de aicĭ în România, din causa unui articulŭ apărutŭ în „Naţiunea“ dela 3 (15) Maiu, care numai de sentimente românescĭ n'a fostŭ inspiratŭ. Acesta a trebuitŭ sĕ surpindă pe toţĭ cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ se scie că „Naţiunea“ e organulŭ d-lui Dumitru Brătianu şi cu câtŭ articululŭ a fostŭ publicatŭ tocmai în diua sĕrbătorei naţionale de 3 (15) Maiu.

Eată ce ne scrie unŭ amicŭ de dincolo alŭ causei române:

Bucurescĭ, 7 Maiu 1888.

In „*Naţiunea*“, organulŭ d-lui Dimitrie Brătianu, s'a publicatŭ în numerulŭ dela 3 15 Maiu unŭ primŭ-articolŭ, care tăbăresce asupra fraţilorŭ de peste munţĭ. Eramŭ obicînuiţĭ se audimŭ adeseorĭ despre persecuţiunĭ pornite de străinĭ împotriva fraţilorŭ de dincolo. Parveniţii de peste Dunăre nu priviau şi nu privescŭ cu ochĭ bunĭ imigraţiunea unui elementŭ naţionalŭ în România.

Spre România au fostŭ şi încă suntŭ îndreptate douĕ curente de imigraţiune: unulŭ de peste Carpaţĭ, ér altulŭ de peste Dunăre. In vreme ce de peste Dunăre amŭ primitŭ şi primimŭ o mulţime de elemente desmetice, ómenĭ veniţĭ numai sĕ storcă ţera, pe atuncĭ de peste Carpaţĭ ni-au venit elemente sănĕtóse şi naţionale. Chiar astădĭ se adăpostescŭ la sînulŭ ospitalităţii nóstre o mulţime de străinĭ de peste Dunăre, carĭ lucreză la coruperea societăţii şi mai multŭ la dărăpânarea statului românŭ: Bulgarĭ, Sêrbĭ, Grecĭ vinŭ şi astădĭ cu ghiotura pentru a se căpĕtui la noi.

E naturalŭ decĭ, ca aceştĭ ómenĭ sĕ se năpustéscă asupra imigraţiunii sănĕtóse ce ne vine de peste Carpaţĭ.

Chiar în numĕrulŭ dela 3 15 Maiu, o di mare pe care fraţii de dincolo o serbeză în fiăcare anŭ, di de mântuire naţională, unulŭ dintre aceştĭ străinĭ de peste Dunăre — căcĭ Românŭ nu póte fi — publică în „Naţiunea“ — credŭ că fără scirea d-lui Brătianu — unŭ articulŭ insultătorŭ la adresa acestorŭ fraţĭ ai noştri şi la a acelora, carĭ ocrotescŭ pe Românii de dincolo veniţĭ la noi pentru a'şĭ agonisi pânea de tóte dilele, prin muncă onestă şi prin lucrare românéscă, ér nu pentru a se îmbogăţi în contulŭ ţĕrii şi a face serviţii străinilorŭ.

„Când cu reforma programei scólelorŭ nóstre în anulŭ 1860, se aduseră o mulţime de profesorĭ de peste Carpaţĭ. Mulţĭ dintr'înşii erau cu desĕvêrşire ignoranţĭ“ —continuă a dice autorulŭ articolului insultândŭ astfelŭ până şi memoria neuitatului Românŭ de peste munţĭ A. T. Laurianŭ.... — Toţĭ aceia carĭ nu puteau găsi o ocupaţiă în oraşele de peste Carpaţĭ, alergară aci ca în pămĕntulŭ făgăduinţii!!! Mulţĭ dintrînşii n'aveau nicĭ chiar paşaportulŭ de trecerea graniţei, necum certificatulŭ de absolvirea unorŭ studii seriose şi cu tóte aceste ei se strĕcurau în funcţiunĭ, care se refusau indigenilorŭ..... „Numele de Românŭ de peste Carpaţĭ n'ar trebui“ — adauge strĕinulŭ — „sĕ fiă luatŭ dreptŭ unŭ titlu, precum elŭ nu constitue o specialitate. Din nenorocire, mulţĭ inşĭ se prevaleză de acéstă însuşire spre a face dintrînsa unu titlu academicŭ. Cunóscemŭ pe mulţĭ din aceştĭ domnĭ, carĭ fără a fi trecuţĭ prin vre-una din probele cerute de lege pentru dobêndirea unei catedre, ocupă în învĕţămentŭ posturĭ însemnate.... Acésta era norma nefastului Sturdza.... Pe acéstă cale ar voi unii sĕ împingă pe actualulŭ ministru.... Sistemulŭ de chiverniseală alŭ d-lui Sturdza trebue sĕ înceteze odată....“

Aceste pasage, ce vi le citezŭ sunt de ajunsŭ pentru ca sĕ scimŭ, că autorulŭ articulului nu póte sĕ fiă decâtŭ unulŭ dintre cei veniţĭ de peste Dunăre unŭ streinŭ supĕratŭ de lucrarea românéscă a fraţilorŭ de peste munţĭ.

Adevĕraţii Românĭ din România îmbrăţişeză cu iubire pe fraţii de peste munţĭ pribegiţĭ şi adăpostiţĭ la noi şi le dau prilegiu pentru a munci şi a'şĭ pute dobêndi o esistenţă cinstită.

Supĕratŭ pe fostulŭ ministru alŭ instrucţiei, străinulŭ insultă chiar pe actualulŭ şefŭ şi pe directorulŭ instrucţiei şi cultelorŭ ai cărorŭ părinţĭ au fostŭ Românĭ ardelenĭ. La 1860 părinţii acestorŭ doi bărbaţĭ au adusŭ în ţéră tinerĭ muncitorĭ pentru a organisa instrucţia naţională. Străinii ocupau funcţii mai bogatŭ retribuite, „dăscălia“ împreunată cu atâtea lipsurĭ şi greutăţĭ era lăsată Românilorŭ de peste munţĭ.

Chiar astădĭ Transilvănenii suntŭ puşĭ totŭ acolo unde e munca mai grea. Ei nu aşteptă altă remuneraţia decâtŭ sĕ pótă trăi de adĭ pe mâne, dér cu consciinţa că contribuescŭ la înaintarea némului românescŭ, ér nu la dĕrăpânarea lui.

C.

SCIRILE DILEI.

Cu privire la *procesulŭ de pressă* alŭ d-lui generalŭ *Traianŭ Doda*, despre care amŭ comunicatŭ cu altă ocasiune, că s'ar fi amânatŭ pe diua de 24 Iuliu, „Luminătorului“ 'i se scriu acum din Aradŭ următórele: „In 15 Maiu n. deja au primitŭ invitare membrii juriului d'aicĭ, da se presenta la 14 Iuniu pentru pertractarea procesului con. Tr. Doda. Astădĭ aceiaşĭ membri fuseră avisaţĭ, că în numita di se va pertracta altŭ procesŭ, nu celŭ alŭ d-lui gen. Doda. D'odată a venitŭ ordinŭ dela prim-pocur. gen. Cosma, la trib. d'aicĭ: ca sĕ i-se substérnă actele referitóre la procesulŭ Doda, ceea ce erĭ s'a şi făcutŭ. O sciu acésta din isvorŭ sigurŭ, dér confidenţialŭ. Se crede că cei dela B-Pesta vorŭ sĕ sisteze procesulŭ contra d-lui Doda. Vomŭ vede. Destulŭ că de astă dată dispositiunile comunicate de mine suntŭ necunoscute în publicŭ, nicĭ acusatului nu i-s'au comunicatŭ.“

* * *

Foile unguresci aducŭ scirea, că in 26 Maiu c. se va face pentru cerculŭ electoralŭ alŭ *Caransebeşului* noua *alegere de deputatŭ* dietalŭ, în loculŭ d-lui M. Popovicĭ. „E probabilŭ, dice „K.-r.“, că Românii érăşĭ vorŭ păşi cu unŭ astfelŭ de candidatŭ, care nu'şĭ va presenta mandatulŭ seu în dieta.“

* * *

Pentru serviciile aduse maghiarisării ministrulŭ Trefort a rĕsplătitŭ cu câte 50 fl. pe preoţii gr. or.: Ionŭ *Ivanta* din *Boholţŭ*, Ionŭ *Vătăşanu* din *Căpelna de susŭ*, Ionŭ *Ciocasŭ* din *Cărbunarĭ*, Pant. *Popŭ* din *Osraiu*, Alex. *Predoviciĭ* din *Amnaşŭ*, Const. *Pric* din *Săcădate*. Tanase *Vonia* din *Porumbu-mare*.

Nu vorŭ fi uitaţĭ!

* * *

Foile unguresci aducŭ scirea, că *Curia r.* din Pesta *a respinsŭ insinuarea nulităţii* facute de d-lŭ Ionŭ *Slavici* contra sentinţei tribunalului din Clusŭ, aduse pe basa verdictului curţii cu juraţĭ.

* * *

Din *Slimnicŭ*, de lângă Sibiiu, se scrie, că o parte a locuitorilorŭ s'ar fi revol-

---

hârtiă de epistole şi scrise felicitărĭ binevoitóre familiei Reinbeck cu litere curate şi frumóse. Dedesubtŭ scrise cuvintele din cunoscuta odă a lui Horaţŭ: „Integer vitae, scelerisque purus“, dér le şterse dicêndŭ: „Póte vorŭ crede că eu sĕ mĕ fălescŭ“. Cu atâtŭ mai cuprinsŭ de patimă era însĕ în dilele următóre, când primi din Viena mai multe epistole: „Dér dela Sofia nimicŭ? Aşa deră totuşĭ a muritŭ!“ Când în diua următóre primi epistolă dela ea, o luă în mânĭ, obrajii îi roşiră ca flacăra, ochii îi schînteiau. După aceea o ceti aprópe cu lăcomiă. Intre rêndurĭ era intercalatŭ şi unŭ versŭ: „Aruncăte'n furtună“. Lenau adause cu mâna tremurătóre: „Dér eu nu voiu sĕ facŭ“. Când îlŭ cuprinse bóla cu totulŭ, adeseorĭ dicea, că elŭ e regele Ungariei. Inainte de Decemvre starea lui da totŭ spre mai rĕu. Uneorĭ vorbia în jocurĭ de cuvinte: „Eu nu sunt deliricŭ, ci poetŭ liricŭ“. Când în 3 Decemvre cumnatulŭ sĕu Schurz voi sĕ'şĭ ia adio dela elŭ, se turbură groznicŭ şi voi sĕ-lŭ bată.

Lenau rĕmase în institutulŭ din Winenthal până în Maiu 1847. In primăvera anului 1845, Zeller se declară că totŭ mai are speranţe de bine, deóre ce bolnavulŭ e consciu de bóla sa şi nu e stăpânitŭ de idei fixe. Ér când în Aprilie ajunse la cunoscinţa publică faima, că Lenau ar fi scrisŭ frumosulŭ sonetŭ „Rheinischer Beobachter“, vestea despre însănĕtoşarea lui deveni generală; dér încurêndŭ acésta se desminţi, ér Zeller rĕspunse întrebărilorŭ ce i-se făceau că, ce-i dreptu, Lenau scrie singuratice rêndurĭ, dér că între acestea nu se află nicĭ o legătură de idei. Sonetulŭ amintitŭ însufleţi pe Ausperg ca sĕ felicite pe Lenau de cântecul sĕu deşteptătorŭ la o nouă vieţă, ba chiar şi Sofia îi adresă o epistolă fórte frumósă.

Compătimirea şi îngrijirea câtŭ se póte de bună nu i-a lipsitŭ poetului nicĭ după depărtarea cumnatului sĕu. Uhland şi Kerner îi scriau dese epistole, făcênd totŭ posibilulŭ pentru uşurarea bólei sale. Dér mai multŭ decâtŭ toţĭ îngrijau de elŭ singuraticii membri din familia Reinbeck. In Iuliu 1845 veni la elŭ chiar şi fidanţata sa Maria, dér n'a putută vorbi cu elŭ nimicŭ. Cu câteva dile mai târdiu Dr. L. A. Frankl, medicŭ şi poetŭ, îlŭ cercetă pe Lenau şi astfelŭ scrie despre elŭ: ...„Elŭ fugea într'una în susŭ şi în josŭ, fluera, juca, îngenunchea, după aceea érăşŭ se ridica susŭ, îşĭ apuca violina, îşĭ aprindea ţigara şi cânta şi fuma jucândŭ. De multe orĭ apuca câte-unŭ scaunŭ strigândŭ: „Sunt tare. potŭ cuceri lumea.“ Pe când vorbirea lui era întortochiată, m'am despărţitŭ de elŭ cu inima sdrobită de milă.“

Inainte de 1846 mulţĭ se nutriau cu speranţa, că reînsănătoşarea poetului e posibilă, dér acésta ţinu puţinŭ, căcĭ în Martie 1847 Zeller îi scrie lui Schurcz, că se póte observa câtŭ de bine tîmplrea minţii lui Lenau ceea ce puţină speranţă de însănătoşare póte da. Pe la finea lunei Aprilie Schurz veni în Winnenthl ca, după decisiunea familiei sale, sĕ-lŭ ducă în Viena în institutulŭ döblingianŭ. Ei plecară din Wiennenthal în 11 Maiu, ér în 15 ajunseră în Viena. Multă ostenelă i-a costatŭ cumnatului sĕu ca sĕ-lŭ aducă la ordine. Lenau adeseorĭ era ca unŭ animalŭ turbatŭ, săric şi răcnia. Bolnavulŭ fù transportatŭ în institutulŭ Dr.-lui Gärgen. Proprietarulŭ institutului era amiculŭ lui Lenau cu care poetulŭ înainte de acésta cu câţĭ-va anĭ veni în Döbling, dér Niembsch nu voia cu nicĭ unŭ preţŭ a întra în institutŭ dicêndŭ: „*Şi aşa destulŭ de timpuriu am venitŭ eu aicĭ.*“ In institutŭ ajunse Lenau în 15 Maiu 1847. Aicĭ îlŭ visitau mulţĭ cunoscuţĭ. In Iuliu s'a ţinutŭ unŭ consiliu de medicĭ asupra lui, în care luară parte cele dintâiu capacităţĭ medicale din Viena. Maioritatea consiliului constată, că bóla de creerĭ a poetului nu se mai póte vindeca.

Bolnavulŭ arăta óre care liniştе, dér spre musică totŭ mai avea aplecare. Treptele ce duceau în odaia lui frumosŭ mobilată erau ornate pe de lăturĭ cu busturile bărbaţilorŭ marĭ. Când odată mama lui Görgen îlŭ făcù atentŭ la unulŭ din aceste busturĭ dicêndŭ: „Iată Homer.“

tatŭ contra persónelorŭ oficióse de acolo, din causa mĕsurilorŭ ce le-arŭ fi luatŭ pentru observarea regulamentului privitorŭ la cânĭ. Revoltanții pentru purtarea lorŭ „peste mĕsură ameninţătóre“, cum scrie „K.-r.“, suntŭ dațĭ în cercetare.

S'a speriatŭ reptila póte pentru o simplă protestare contra vr'unui abusŭ alŭ autorității.

***

Lui „P. Naplo“ i se scrie din *Bucurescĭ*, că *baronulŭ din Ungaria Aczél Béla* se dusese în *România* ca sĕ-şĭ cerceteze *domeniulŭ sĕu dela Dragomirescĭ*, lângă *Dimborița*. In diua sosirei sale și isbucnì revoluția. Nu se scie prin cine poporulŭ fiindŭ agitatŭ, năvăli asupra casei comunale și pretinseră dela baronŭ sĕ le dea documentele prin care li-se concese libera pășunare a vitelorŭ pe păşunile proprietarului domeniului și prin care lĭ-se dăruise pămentŭ. Subprefectulŭ, care locuesce în numita comună, vĕdendŭ seriositatea lucrului, cerŭ intervenirea mai marelui sĕu, a prefectului Nicolau Desliu, care numai decâtŭ merse la fața locului cu judele investigatorŭ, dândŭ ordinŭ totodată sĕ plece acolo și o companiă de milițienĭ din Tirgoviște. In scurtŭ timpŭ revolta fŭ înăbușită, revoltații principalĭ fură prinșĭ și arestațĭ. Baronulŭ Aczél Béla mulțămi prefectului pentru energica intervenire, căreia singurŭ este a se datori mântuirea sa și înaintea căruia nu putŭ se nu-şĭ descopere convingerea sa, că revolta fŭ intenționatŭ îndreptată numai în contra lui, de vreme ce tocmai în momentulŭ acela isbucni, când sosì elŭ acolo.

Nu cumva baronulŭ ungurŭ, care de sigurŭ a comunicatŭ fóiei unguresci cele de mai susŭ, în șovinismulŭ sĕu ar voi a susține, că revolta s'a făcutŭ contra lui fiindŭ că ar fi ungurŭ?

***

Suntŭ câțĭ-va anĭ de când unŭ anume Rakosinczy din Budapesta *testă 4000 fl. pentru scopurĭ industriale ardelenescĭ*. „K.-r.“ scrie, că suntŭ prospecte că acéstă sumă, împreună cu interesele ei capitalisate, se va destina pentru atelierile industriale din Clușŭ.

***

Tergulŭ ce s'a ținutŭ la începutulŭ lui Maiu în *Deva* a fostŭ slabŭ. Abia s'au schimbatŭ 600 bilete de tergŭ pentru vite. Cu totulŭ s'au vêndutŭ numai 59 boi. — Asemenea a fostŭ slabŭ și tergulu din *Kezdi-Oşorheiu*, care sĕmĕna mai multŭ a tergŭ de sĕptĕmână, decâtŭ a tergu de țeră. Causa se atribue lipsei de banĭ a economilorŭ.

***

In castrele de *honvedĭ* dela *Pecs* s'a ivitŭ, ca bólă epidemică, unŭ feliu de inflamațiă orĭ amorțélă a cefei; dintre honvedii cuprinșĭ de acéstă bólă se află în spitalulŭ militarŭ 5, au muritŭ 2.

***

Din *Mediașŭ* se scrie, că urmările gerului de astă-iérnă aparŭ acum în modŭ fórte simțitorŭ pentru diferitele soiurĭ de arborĭ. Persecii și nucii au înghețatŭ, ceialalțĭ pomĭ au puține florĭ. Numai viile mai dau speranță de rodire.

***

Din 6 și până în 12 Maiu s'au ivitŭ în *Sibiiu* 4 casurĭ de difterită, 2 de bólă de ochĭ egiptenă (trachoma), 4 de scarlatină și 6 de vĕrsatŭ.

***

In comitatulŭ *Hajdu din Ungaria*, după unŭ raportŭ oficiosŭ alŭ vice-spanului respectivŭ, au fostŭ *inundate* în primă-véră acésta nu mai puținŭ ca *57,000 jugĕre catastrale, va se dică unŭ teritoriu* de aprópe șése milurĭ patrate.

***

Decă *mâne*, Marțĭ, va fi timpulŭ frumosŭ, *elevii școlelorŭ române* de-aicĭ vorŭ face obicĭnuita escursiune la *Stejerișŭ*.

Intêmplărĭ diferite.

Pisică rĕsbunătore. Intr'o comună de lângă Gilău, în apropierea Clușiului, rĕndŭ pe rĕndŭ dispăreau găinile unui proprietarŭ. Se crede la începutŭ, că hoțulŭ este vre-unŭ omŭ; s'a observatŭ însĕ mai târdiu, că hoțulŭ nu póte fi omŭ, ci numai animalŭ răpitorŭ. Se credea cu siguritate, că e o vulpe. Proprietarulŭ ordonă a se pune peste nópte în loculŭ unde erau găinile o cursă tare. In o bună diminéță cei din casă aflără prinsŭ în cursă unŭ sdravĕnŭ cotoiu (mâtocŭ) ér lângă elŭ o găină sugrumată. Cotoiulŭ se bucurase până aci de cea mai mare încredere și bunăvoință din partea stăpânilorŭ casei, carĭ, amărîțĭ de acéstă gróznică desamăgire, puseră pe servitorii casei sĕ-lŭ bată bine cu bâte, ér după ce l'au bătutŭ, l'au lăsatŭ érășĭ liberŭ în speranță, că pe viitorŭ se va purta mai bine. Cotoiulŭ însĕ îșĭ puse de gândŭ sĕ-șĭ rĕsbune. In nóptea următóre elŭ atacă pe servitorulŭ, care-lŭ bătuse mai rĕu, tocmai pe când durmea mai bine. Ilŭ mușcă și'lŭ sgăriă pe față cu tótă furia. Ranele servitorului nu suntŭ așa grele, dér suntŭ multe. Nicĭ ochii nu i-au rĕmasŭ cruțațĭ. Sĕlbaticulŭ dobitocŭ e pusŭ în lanțŭ.

Mulțămită publică.

Din incidentulŭ morții fiului nostru *Septimiu Michălescu*, doctorandŭ în medicină, primindŭ mai multe adrese de condolență, atâtŭ dincoce, din noua patriă adoptivă, câtŭ și de dincolo, din vechia patriă nativă, cuprinșĭ de durere n'am pututŭ sĕ mulțămîmŭ tuturoru în parte; de aceea 'i rugămŭ pe toțĭ sĕ binevoiéscă, pe acéstă cale, a primi adêncile nóstre mulțămirĭ, pentru aducerea aminte și compătimirea nóstră.

Craiova, în Maiu 1888.

Simeonŭ și Elisa Michălescu.

O RUGARE.

Acei prețuițĭ Domnĭ, cărora avuiu onórea și îndrăsnéla a le trimite câte o *Listă* pentru subscrierea la opulŭ meu „*Filoctete*“ și încă până acum nu mi le-au retrimisŭ, suntŭ rugațĭ cu tótă căldura sĕ binevoiască, a mi-le retrimite, cu orĭ-ce resultatŭ, ca așa sĕ'mĭ potŭ trage darea de sémă și cu tipografia, carea a fostŭ *atâtŭ de generósă* a'mĭ tipări opulŭ și pe așteptare, luându'mĭ în considerare starea materială, nu tocmai de invidiatŭ, în carea în genere trăiescŭ preoții noștri românescĭ.

Șomfalău, 20 Maiu st. n. 1888.

Alŭ D-Vóstre cu totŭ respectulŭ,

S. P. Simonŭ.

CONVOCARE.

„Hațegana,“ asociațiune de anticipațiune și creditŭ, (unguresce: „Hațegana“ elölegezési és hitel egylet), pe basa decisiunei tribunalului reg. din Deva Nr. 939|1888 aprobate și de Tabla reg. din Tergulŭ-Mureșului Nr. 150—1888 defige adunarea generală estraordinară pe *26 Iuniu* eventualmente *10 Iuliu 1888* la 10 óre înainte de amedŭ la cassa institutului în Hațegŭ.

Obiectele de pertractare vorŭ fi:

1. Luarea de conclusŭ ca firma asociațiunei sĕ se întregéscă în unguresce cu cuvêntulŭ „szövetkezet“ astfelu: „Hațegana“ elölegezési és hitel egylet mint szövetkezet“ — și în conformitate cu acésta sĕ se întregéscă și statutele.

2. Conclusŭ, că în românesce are sĕ rĕmână firma: „Hațegana,“ asociațiune de anticipațiune și creditŭ, corĕspundêndŭ cuvêntulŭ: „asociațiune“ terminului din limba maghiară „szövetkezet.“ —

3. Verificarea protocolului.

P. T. d-nii membrĭ ai asociațiunei suntŭ invitațĭ a participa la adunare în persónă sĕu prin plenipotențiațĭ, cắcĭ în casŭ de a nu se presenta membri în numĕrŭ legalŭ, în sensulŭ § 70 din statute, adunarea generală estraordinariă se va ține în 10 Iuliu 1888 la 10 óre înainte de amedŭ și peste obiectele de susŭ va aduce concluse valide fără privire la numĕrulŭ membrilorŭ presențĭ.

Hațegŭ, în 18 Maiu 1888.

Ioanŭ Munteanu, v.-directorŭ. *Ioane Tocaciu* secretarŭ.

DIVERSE.

Invențiunea unui orbŭ. Unŭ mecanicŭ din Soran, care a orbitŭ de când era în vĕrstă de 16 anĭ, a făcutŭ o nouă invențiune care a și patentat'o. A inventatŭ nisce potcóve, care se punŭ la copitele cailorŭ, fără a le mai bate cu cuie. Aceste potcóve suntŭ ceva mai scumpe ca cele obicĭnuite fiindcă trebue lucrate fórte acuratŭ și adaptate esactŭ cu forma ce o are copita calului. Au însĕ avantagiulŭ, că se potŭ pune, când numai este trebuință de ele și se potŭ lua josŭ întocmai ca și o încălțăminte, astfelŭ că caii nóptea nu mai au sĕ pórte și povara potcóvelorŭ.

O nouă materiă esplosivă. Suedezulŭ Carl Lamm importă dilele acestea în Francia o nouă materiă esplosibilă, inventată de densulŭ, care materiă póртă numele: *bellita*. Bellita se compune din amoniacŭ și din binitro-benzină, este unŭ felŭ de nisipŭ galben, fórte mĕruntŭ, fórte uscatŭ, fără mirosŭ, nesuferindŭ nicĭ o alterațiă a temperaturei nesimțitorŭ la frecare, ca și la ciocnire, neînfățișândŭ nicĭ o primejdiă în fabricațiă sĕu în manipulațiă putêndŭ fi întrebuințatŭ fără nicĭ o primejdiă la încărcarea obuzeloru, aprindêndu-se numai prin contactulŭ intimŭ cu o capră fulminantă, dér în acelŭ momentŭ desvoltândŭ, sub unŭ volumŭ fórte micŭ, o forță care întrece pe a dinamitei a ierbei de bumbă, și a tuturorŭ explosivelorŭ întrebuințate până acum. Inventatorulŭ acestei materii pusese în presența a vre-o 30 de oficerĭ ca sĕ se sape într'o stâncă de 150 metrĭ cubicĭ, o gură de mină de aprópe 3 metri. O mie douĕ sute cincĭ-decĭ de grame de bellită fură întroduse cu o capră de fulminatŭ și în mai puținŭ de douĕ-decĭ de secunde, se vĕdŭ imensa stâncă năruindu-se, sfărâmată în mii de bucățele. Detunarea fusese relativŭ slabă. Unŭ fișicŭ de bellită, de aprópe douĕ sute grame, fŭ pusŭ lângă o șină de drumŭ de fierŭ. Când se comandă focŭ, șina se făcu bucățele și acestea fură aruncate la mai bine de o sută de metri în aerŭ. Unŭ obuzŭ încărcatŭ cu bellită fŭ pusŭ într'o colibă, elŭ sparse coliba și se făcu și elŭ la ciocnire în mii de bucățĭ. Se constată în fine că acéstă materiă esplosibilă nu produce mai nicĭ o detunătură și că e nepericulósă la întrebuințare.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 19 Maiu st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vend.	8.58
Argintŭ românescu .	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.—	„	104.—
Discontulu	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.80
Renta de hârtiă 5%	85.35
Imprumutulŭ căiloru ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (1-ma emisiune) . .	94.90
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	105.20
Napoleon-d'orĭ	104.70
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișu . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.95
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescŭ	99.—
Renta de argintŭ austriacă	80.40
Renta de aurŭ austriacă	109.40
Losurĭ din 1860	133.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Mărcĭ 100 împ. germane	62.17½
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

— „Ah, Homer“ rĕspunse Lenau. „Și Niembsch e mare poetŭ.“ — „Iată bustulu lui Plato,“ continuă femeia, — „Care a aflatŭ blăstematulu de amorŭ“, întregi Lenau.

Sofia încă-lŭ cerceta totŭ la douĕ sĕptĕmânĭ, cu concesiunea medicului. Presența ei nu-lŭ mișcă decâtŭ numai la prima visită. In lunile de tómnă se simți cevașĭ mai bine. I plăcea multŭ sĕ facă primblărĭ cu care ocasiune vorbea și cu îngrijitorulu seu. Odată acesta întrebă de elŭ: „Scii D-ta că eștĭ marele poetŭ Niembsch?“ — Oh! Niembsch acum a devenitŭ micŭ“, rĕspunse elŭ.

Odată îlŭ cercetă o femeiă, vestită pentru bunĕtatea inimei. Bolnavulŭ o privi câtva timpŭ, apoi dise: Câtŭ de frumósă eștĭ D-ta.“ — „Dér ce-țĭ vine în minte iubite Lenau, eu sunt bĕtrână și nicĭdecumu frumósă“, rĕspunse femeia. Lenau însĕ i replică: „Numai așa trebue sĕ te vĕdă orĭ cine pe d-ta, ca eu cu ochii inimei“.

Dilele anului 1848, desrobirea libertății, bubuitulŭ tunurilorŭ îlŭ lăsară cu totulŭ rece, căcĭ elŭ nu pricepea nimicŭ din marile întêmplărĭ.

Când în Aprilie 1849 voiau sĕ'lŭ fotografieze după natură, S. Aigner dise: „Intr'adevĕrŭ e ceva sguduitorŭ de inimă a vede figura celui sdrobitŭ de suferință spirituală, cum zăcea într'unŭ corsetŭ de piele brunetă... în ochĭ cu atâta suferință și tristeță nedescriptibilă, încâtŭ abia puteamŭ privi la elŭ liniscitŭ. Când mediculŭ îlŭ încunosciință, că vorŭ sĕ-lŭ fotografieze, a oftatŭ lungŭ și-apoi ședŭ liniștitŭ unŭ timpŭ órecare, éră mai târdiu suspina desŭ și până ce m'am întorsŭ pe unŭ momentŭ ca sĕ-mĭ ștergŭ lacrimile, a săritŭ pe neașteptate și astfelŭ începu a striga încâtŭ am fostŭ silitŭ sĕ-i părăsescŭ chilia.“

Către finea anului esteriorulu sĕu începu a-șĭ pierde forma, obrajii lui începură a scăde și îngălbeni, ér privirea'i era turbure. Intr'o nópte l'au auditŭ plângêndŭ. Mediculŭ grăbì la elŭ și când l'a întrebatŭ, că ce are, i-a rĕspunsŭ: „*Sĕrmanulŭ Niembsch, multŭ e nefericitŭ!*“ Acestea fură cele din urmă cuvinte ale lui Lenau. A trăitŭ încă până la 22 Augustŭ 1850, dér traiulŭ acesta i-a fost mai multŭ o vegetare tristă decâtŭ o viéță omenească. In diua numită la 6 óre diminéța mórtea îlŭ mântui de grozavele chinurĭ, chiar în alŭ 48 anŭ alŭ vieții. Cu prilegiulŭ secționării în creerii lui nu s'a pututŭ constata nicĭ o schimbare, nicĭ nu se puteau observa urmele vĕrsărei de sânge de mai târdiu, ci tótă taina se vede a fi fostŭ în lipsa de creerĭ în mare mĕsură ce verosimilŭ că s'a întêmplatŭ inainte de isbucnirea bólei sale spirituale. De altcum faptulŭ acesta din punctŭ de vedere medicalŭ e fórte curiosŭ.

La 24 Augustŭ, 4 óre d. a. i s'a oficiatŭ serviciulŭ funebru în biserica din Döbling, la care a asistatŭ o mulțime de publicŭ. De față au fostŭ chiarŭ și miniștrii Bach și Schmerling. Sicriu sĕu apoi fŭ transportatŭ prin Viena și Nuszdorf în Weidling pentru-că elŭ însușĭ dorise acésta, ca aicĭ sĕ-șĭ repauseze suferințele pământescĭ, celŭ puținŭ așa îșĭ esprimă elŭ dorința către soră-sa când în óra morții arătândŭ cu mâna spre regiunea Weidling a disŭ: „Au nu ar fi bine sĕ odichnescŭ acolo?“

La mormêntŭ patriotulŭ sĕu Ludovicŭ Foglar recită o poesiă mișcătóre. După aceea ținu o cuvêntare funebrală cumnatulŭ sĕu Schurz și în fine Heinrich Laube. In cimitirulŭ din Weidling se póte vede mormêntulŭ sĕu, la alŭ cărui căpĕtâiu dreptŭ monumentŭ se ridică o marmură sură în formă de obeliscŭ, înaltă de 7 picióre. Sub chipulŭ poetului vĕrsatŭ în o formă de medalionu, unŭ singurŭ cuvêntŭ este gravatŭ: „Lenau“.

Ne reservămŭ a face mai târdiu o recensiune a lucrărilorŭ mai însemnate ale marelui poetŭ, precum: *Faust*, *Albigensii*, *Savanarola*, și a celor rĕmase după mórtea, lui precum și alte fragmente păstrate în manuscrisŭ.

Traianu H. Popu.

Publicare de licitațiă.

Din partea Comitetului parochialŭ românŭ gr. or. alu Sf. Treimĭ din Brașovu, preurbiulŭ Tocile, se escrie licitațiă minuendă pentru zidirea a optŭ odăi pentru femei bĕtrâne în curtea bisericei Sf. Treimĭ, din fundațiunea generosului Ioanŭ G. Manu.

Licitația se va ținea în *19 (31) Maiu a. c. la 2 ore după amédă* în scóla română de pe Tocile.

Ca basă a licitației va servi planulŭ, preliminariulŭ de spese și condițiunile de licitațiă care se potŭ vedea la d-lŭ epitropŭ parochialŭ Ioanŭ Stinghe.

Prețulŭ strigărei este de 5466 florinĭ v. a.

Măeștrii amatorĭ de a licita sĕ se presenteze la terminulŭ numitŭ avêndŭ a depune vadiu de 10% dela prețulŭ strigărei. Până la licitațiă se primescŭ și oferte închise cu acelașŭ vadiu, în care oferentulŭ sĕ declare că se supune condițiunilorŭ de licitațiă.

Brașovŭ, 5 (17) Maiu 1888.

Vasilie Sfetea,
președinte

65.2—1

Nr. 41—1888
Senatulu scolasticŭ.

CONCURSŬ

pentru ocuparea stațiunei docențiale din parochia gr. cath. Romuli din vicariatulu Rodnei, carea devenise vacantă, cu soluțiune anuală de 200 fl. v. a., cuartirŭ provĕdutŭ cu edificie economice, lemne focalĭ gratis și grădina școlei în folosința învĕțătorului.

Doritorii de a dobêndi acéstă stațiune au de a'șĭ așterne rugările lorŭ provĕdute cu documentele de cualificațiune docențiale la senatulŭ scolasticŭ conf. gr. cath. din Romuli, posta ultimă Năsĕudŭ, până în 10 Iunie 1888.

Din ședința senatului scolasticŭ conf. gr. cath. ținută în 29 Aprilie 1888.

Paulŭ Chita,
președintele senatului scolasticŭ.

60,3—3

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminentŭ și gustŭ bunŭ la espositiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distinsŭ cu medalia cea mare a esposițiunii.

In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandŭ obiectele necesare pentru

adjustarea bisericilorŭ și capelelorŭ

cu cele ce sunt provĕdutŭ în abundanță pentru prețurile cele mai moderate, și lucrate câtu se póte mai frumosŭ, anume:

Odăjdii felon și altele. după ritulŭ gr. orientalŭ.

Praporĭ și stindarde pentru reuniunĭ.

Stindarde pentru pompierĭ, copii de scólă, reuniunĭ industriale, reuniunĭ de cântărĭ și reuniunĭ de înmormêntare.

Statue, policandre, potire și chipurĭ sfinte, sfeşnice pentru altariu şi de părete, candele. Iconostase, chipurĭ pentru fruntariu. Inmormêntarea Domnului etc. etc.

Primescŭ repararea hainelorŭ vechĭ precum şi aurărirea şi argintărirea pe lângă prețurĭ moderate.

Cusăturĭ cu aurŭ, argintŭ şi mătasă şi haine bisericescĭ, cusute cu firŭ de aurŭ, argintŭ şi mătasă.

Dantale bisericescĭ. Invelitóre de prestolŭ. Mărfurĭ bisericescĭ. Damaste etc.

Punctualitatea mĭ-o potŭ adeverĭ prin mai multe sute de epistole de recunoscință.

Cataloge de prețurĭ la dorință trimitŭ libere de post-por 179,30—24

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ indiviḑilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între acéstia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însore. Novelă de Maria Schwartz. traducere de N. F. Negruțu. Prețulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele. poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa seu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămentulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ composițiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de cătră preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50—3 flor.; 100—5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtorei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.